

Večernik

Leto III. (X.), štev. 160

Maribor, četrtek 18. julija 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifi

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Vojna na Daljnem Vzhodu pred durmi

Kitajski odgovor nezadovoljiv — Rusija že odpoklicala svoje zastopnike in izročila kitajskim potne liste ter prekinila ves promet s Kitajsko — Mrzlično oboroževanje na obeh straneh

MOSKVA, 18. julija. Dočim se je še včeraj zdelo, da bo rusko-kitajski spor poravnani mirnim potom, pa se je sedaj položaj nenadoma zopet tako poostiril, da diplomatični krogi že odkrito izražajo bojazen, da pride med obema velikima državama do oboroženega konflikta.

Včeraj je bil ljudskemu komisarijatu za zunanje zadeve izročen odgovor nankinške vlade na sovjetski ultimatum. Kitajska vlada odklanja v odgovoru izpolnitev sovjetskih zahtev in utemeljuje svoje postopanje, izražajoč obenem pripravljenost za pogajanja.

Istočasno pa stavlja kitajska vlada celo vrsto protizahtev, ki jih sovjetska vlada nikdar ne bo sprejela.

V krogih sovjetske vlade označujejo kitajski odgovor kot nezadovoljiv in je bil že sinoči izročen kitajskemu poslaniškemu upravniku v Moskvi odgovor, v katerem se sporoča vladi v Nankingu, da prekine Rusija s Kitajsko vse diplomatske odnose in prepušča vso odgovornost Kitajski.

V diplomatskih krogih prevladuje mnenje, da je stališče sovjetske vlade nespravljivo in da hoče z orožjem izsiliti od Kitajske izpolnitev v ultimatu navedenih zahtev. Z ozirom na mrzlične vojaške priprave v vsej sovjetski uniji, se sklepa, da pride že te dni do vojne, ker se tudi kitajska vlada vojaško pripravlja, da ruski napad odbije.

MOSKVA, 18. julija. Takoj po prihodu kitajskega odgovora se je vršila v zunanjem komisarijatu sovjetske vlade konferenca vseh odličnih voditeljev današnjega sovjetskega režima.

Ob 6. zvečer je bila kitajskemu poslaniškemu upravniku izročena nova ruska nota, ki obvešča vlado v Nankingu, da kitajski odgovor nikakor ni zadovoljiv. Kitajska vlada se umika izpolnitvi ruskih zahtev in obenem zavija dejstva. Sovjetska vlada pa nasprotno ugotavlja, da so vsa sredstva za mirno poravnavo konflikta izčrpana, in da je kitajska vlada s svojim odgovorom še poostriila spor, ki ga je sama izzvala. Ruska vlada je zato prisiljena k novim odredbam in prepušča vso krivdo za nadaljne posledice vladi v Nankingu.

turalnega gospodarstva in da se poprime intenzivnega tehnično izpopolnjenega obdelovanja zemlje po modernih načelih, ki mu bo omogočilo dvojni in trojni pridelok napram sedanjemu. Zadruga ga napoti na izbiro boljšega semenja, boljše živinske pasme, tehnično popolnejšega kmetijskega orodja, in mu vse to tudi nabavi. Zadruga mu da neposredno nove nauke in pobude potom predavanj, praktičnih tečajev, mu omogoči napravo modernega gnojilšča, mu omogoči, da mu ni treba pridelkov, ako je momentano v stiski za denar, prodati za slepo ceno, ampak mu da na račun teh pridelkov potrebni kredit. Zadruga mu njegove pridelke skupno z blagom drugih članov proda itd. itd. Idealno bi bilo izvedeno zadržništvo seyeda še le takrat, ko bi bilo obvezno za vse kmetijske domove vsake posamezne občine. Zakaj znano je, da je danes še celo pri nas v Slove-

V novi noči se sporoča kitajski vladi:

1. Sovjetska vlada je z današnjim dnevom odpoklicala vse na Kitajskem nahajajoče se diplomatske zastopnike, konzularne uradnike in trgovske zastopnike.

2. Istočasno so bili vsi uradniki vzhodno-azijske železnice pozvani, da se vrnejo v Rusijo.

3. Z današnjim dnevom se ustavi med Rusijo in Kitajsko ves železniški, pomorski in zračni promet.

4. Istočasno so bili danes vsem kitajskim diplomatskim zastopnikom in konzularnim uradnikom izročeni potni listi in so bili pozvani, da v 24 urah zapustijo ozemlje sovjetske države.

Končno si pridržuje sovjetska vlada vse pridržke glede svojih pravic, izvirajočih iz mukdensko-pekinške pogodbe, sklenjene l. 1924.

Kitajski poslaniški upravnik je takoj nato obvestil vsa kitajska zastopstva v sovjetski Rusiji o vsebini nove ruske note in jih pozval, naj takoj zapuste sovjetsko Rusijo.

ŠANGAJ, 18. julija. Po poročilih iz Harbina današnji jutranji poštini vlak že ni imel več nobene zveze z Rusijo. Na vseh kitajskih postajah mandžurske železnice je ustavljena izdaja vozniških listkov za postaje v Rusiji.

Vlada v Nankingu je takoj po obvestilu o novi sovjetski noti odredila zasedbo prometnega urada v Mukdenu in je odstavila tamkajšnje rusko železniško ravnateljstvo. Kakor kažejo vsa znamenja, je prelom med Kitajsko in Rusijo popoln.

Kitajska vlada je za enkrat odredila mobilizacijo 200.000 mož in je izvršila vse priprave za prevoz čet na mandžursko-rusko mejo. Munijske tvornice delajo noč in dan. Po poročilih inozemskih vojaških atašejev je kitajska armada izvrstno oborožena.

NEWYORK, 18. julija. Rusko-kitajski konflikt je povzročil washingtonskim vladnim krogom resne skrbi. Vojna med Kitajsko in sovjeti bi pomenila prvi oborožen spor med dvema državama, ki sta podpisali Kellogov pakt. Predsednik Hoover odklanja vsak komentar o sporu na Daljnem Vzhodu. Senator Borah pa kljub temu

niji, kjer je ideja zadržništva vendarle že globoko zasidrana, zadržništvo mnogemu kmetu nesimpatično, kaj se le v ostalih delih države, kjer ponekod besede zadržništvo sploh še slišali niso.

Privilegirana agrarna banka bo posredno morala vršiti tudi veliko nalogo, da bo pomagala širiti idejo zadržništva v onih delih države, kjer je danes še slabo razvito. Njena naloga ne sme in upamo, da ne bo obstojala samo v tem, da bo dajala kmetom kredite, da bo torej čisto navaden bančni zavod z nekoliko nižjo obrestno mero, ampak njena naloga je, s pomočjo solidne materialne pomoči dvigati v kmetiskem ljudstvu tudi njegove moralne vrline, čut samozavesti, pa tudi in zlasti zavest in čut skupnosti. Šele tako bosta mogoča splošna povzdiga in splošni napredek našega kmetiskega stanu in z njim vsega naroda.

še vedno upa, da pride do mirne poravnave težkega konflikta.

MOSKVA, 18. julija. Kitajsko-ruski konflikt se bo najbrže končal mirnim potom, ker je vlada v Nankingu že pričela popuščati in je pripravljena za pogajanja s sovjetsko vlado.

V svojem odgovoru na ruski ultimatum pravi nankinška vlada med drugim: Kitajski poslanik v Moskvi bo v kratkem zapustil Nanking in se vrnil s polnimi pooblastili v Moskvo, da se pogaja s komisarijatom za zunanje zadeve o vseh vseh vprašanjih. Kitajska vlada in kitajski narod sta vedno gojila napram ruski vladi in ruskemu narodu čustva prijateljstva. Žalibog so se našli dokazi, da so sovjetski agenti na kitajskih tleh uganjali komunistično propagando, ki je imela namen, ogroziti kitajsko vlado in socialni režim. Da vzdrže red, so zato mandžurske oblasti zasedle kitajsko vzhodno železnico in zapre sovjetski konzulat v Harbinu.

Po poročilih mandžurskih oblasti ruski uradniki vzhodne železnice niso upoštevali pogojev pogodbe iz l. 1924. in se zato akt nacionalne vlade ne more smatrati kot kršitev imenovane pogodbe.

Nankinška vlada zahteva predvsem, da sovjetska vlada izpusti v Rusiji aretirane kitajske državljane in jih ščiti pred napadi. Kitajska nacionalna vlada bo ruske državljane in trgovce na Kitajskem sprejela vedno prijateljski, toda zadnje aretacije ruskih državljanov v Mandžuriji so popolnoma upravičene, ker so bile v svrhu potlačanja komunistične propagande in ohranitve miru in reda v Mandžuriji potrebne.

Dr. Pavelić in Perčec obsojena na smrt

BEOGRAD, 18. julija. Državno sodišče za zaščito države je obsodilo včeraj zagrebškega odvetnika dr. Pavelića in novinarja Gustava Perčeca po zakonu za zaščito države na smrt.

Tragična smrt ameriških raziskovalcev

LONDON, 18. julija. »Chicago Tribune« poroča, da je bila ekspedicija ameriških inženjerjev, ki so iskali v pragozdovih Venezuele petrolejske vrelce, od domačinov zavrtno umorjena.

Ponočni napad.

Sinoči so pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah napadli neznan zlikovci 28-letnega viničarja Mihaela Peka. Motiv je baje staro maščevanje. Pek je dobil na hrbtu več vbođljajev z nožem. Ob 1. zjutraj avizirani rešilni oddelček je ponesrečenca odpremil v mariborsko bolnico. Njegov položaj je precej resen, ker so ga napadalcii ranili tudi blizu hrbtenice.

Smola.

»Tvoja zaroka z Elzo je torej razdrta?«

»Da, rekel sem ji, da morava počakati, dokler ne umre moj bogati stric. Sedaj pa je — poročila njega.«

Nad pol milijarde dinarjev

je glasom izjav dr. Gjuričiča, vladnega komisarja pri Privilegirani agrarni banki, vpisanega kapitala za to banko v obliki delnic, in sicer deloma doma, deloma tudi v inozemstvu. S tem je prvotno določena višina delniške glavnice v iznosu 300 milijonov skoro za enkratni iznos prekoračena. To dokazuje na eni strani, da je v vseh krogih veliko zaupanje v novi zavod, ki naj našemu kmetijstvu pomaga na noge. To je tem važnejše, ker ima banka eminentno kmetijski značaj, in ker je tudi naše kmetijstvo, kakor po vsem svetu, v težki krizi, izzvani deloma po nadprodukciji kmetijskih proizvodov, deloma po nerazumni carinski politiki poedinih držav Evrope, deloma po prekmorski konkurenci. Če so se na podpisovanju delnic za Priv. agrarno banko vkljub temu udeležili v velikem obsegu ne samo veliki domači, ampak zlasti tudi veliki bančni zavodi ostale Evrope in celo Amerike, je to nedvomno značilno in velikega pomena za bodoče poslovne zveze Priv. agrarne banke na svetovnem denarnem trgu.

Po zakonu o Priv. agrarni banki se mora najkasneje mesec dni po končanem vpisovanju delnic izvršiti ustanovna skupščina ter izvoliti upravni odbor. Kralj je že v smislu navedenega zakona imenoval predsednika upravnega odbora, bivšega finančnega ministra, dr. Bogdana Markoviča. Po najnovejših poročilih se bo že 22. t. m. vršil tudi ustanovni občni zbor. S tem bodo vse predhodne formalnosti izvršene in zavod bo mogel na podlagi svojega ogromnega akcijskega kapitala začeti takoj s poslovanjem. V interesu vsega našega kmetijstva je, da se to zgodi čimpreje.

Naloga Agrarne banke je predvsem, da potom zadržništva pomore našemu kmetu s cenovnimi krediti do izboljšanja položaja celokupnega kmetijskega gospodarstva v državi. Ni pa si mogoče misliti obstoja, razvoja in napredka kmetijstva brez dobro urejenega zadržništva. Brez tega naša vas ne more nikdar doseči rezultatov, ki so jih dosegli v drugih naprednih državah, kjer je baš zadržništvo postalo glavni činitelj gospodarske sanacije. Zadržništvo mora postati glavni sotrudnik Agrarne banke za dobro razdeljevanje in uporabo kreditov, ki jih bo banka dajala. Preko in po zadržništvu se mora razvijati vse poslovanje Agrarne banke, ako naj ne bo zopet samo sinekura posameznih ljudi ali skupin, temveč ustanova, poklicana v življenje samo in izključno za povzdigo našega kmetijstva in s tem neposredno celokupnega našega ekonomskega življenja.

So pa cele pokrajine, kjer bo trebalo zadržništvo šele ustvarjati. Sai je znano in priznано dejstvo, da imamo edino v Sloveniji res visoko razvito zadržništvo, dočim je isto še skoro v vseh drugih pokrajinah države takorekoč v povojih. In vendar je edino zadržništvo tisto sredstvo — ako je racionalno izvedeno — ki more kmeta pripraviti do tega, da opusti svoj primitivni način na-

Bolgarija v mestu in na deželi

Zivljenje Bolgarov se v marsičem razlikuje od onega naših ljudi, najsibo to že po mestih ali priprosto življenje na kmetih. Že v času so za eno uro pred nami, imajo namreč vzhodno-evropski čas, do čim mi računamo s srednjim. Na ta razloček opozore vse popotnike že na rumunski meji, da si pomaknejo svoje ure za 60 minut naprej. Cariniki so povsod enaki; priznati se jim pa mora, da so strogo objektivni, nihče pa ne more trditi, da bi ne bili korektni in uljudni napram tujim popotnikom. »Imate kako prepovedano blago; kvarte?« »Ne.« Dobro, in popotnik zopet zapre svoje kovčke in sitna zadeva je rešena.

Izstopili smo v mestu Lom. Že po zunanosti se razlikuje od naših mest. Ina sicer široko glavno cesto in še mlade nasade in zdi se spočetka, da je vse kakor pri nas, vendar pa že po par korakih opaziš, da so tu razlike, preko katerih ne moreš, da jih ne bi vsaj z eno besedo omenil. Naj povem tu le par kratkih primerov.

V mestih skrbijo samo gospodje (patres familias) za kuhinjo in življenske potrebe. Tako se more opazovati v južnejših urah gospode iz vseh, tudi najvišjih slojev, kako na trgu kupujejo živila in jih v mrežah, kakor pri nas gospe ali služkinje, dostojanstveno nesejo proti do mu. Oni tudi doma ali na letovišču vse to očistijo, zrežejo in pripravijo za kuho. Zaradi prehode vročine poleti ne kuhajo doma, ampak jim ta posel opravi pek, ki se mu za to odšteje dva leva na dan. Po zimi pa že zaradi toplote doma kuhajo jedila. V mestih se celo življenje odigrava javno, tako da se vse delo in trgovanje more opazovati iz ulice. Večina trgovine nimajo starih velikanskih izložbenih šip, tu je vse odprto in vse blago na tleh, bodisi zunaj ali pa v notranosti lokala. Tudi obrtniki ne skrivajo svoje umetnosti. Peki pečejo kruh, da se iz ulice vidi, kako ga devajo v peč in že pečenega mažejo z neko tekčino. Krojači šivajo pri odprtih oknih in vratih in svojim klientom kar tam tik trotoarja pomerjajo obleko. Tudi advokati imajo svoje pisarne na cesti. Niso pa taki gospodje ko pri nas, niso tudi doktorji in nimajo sploh takih študij ko naši. Hiše za advokatske pisarne so nalašč tako zidane, da se pride direktno iz ceste v lokal, ki nobeden ni večji od mariborskih trafik in so samo s tankim zidom ločeni drug od drugega in jih je kakih 30 v eni vrsti in ulici. V Lomu samem jih je 30. Pravili so mi, da se tudi Bolgari zelo radi pravdajo, in kakor kaže figura, me moj informator ni mistificiral.

Gostilna v Bolgariji je kraj odpočitka ali bolje rečeno javen prostor kakor n. pr. nas drevoredi in parki; to se pravi, tujec lahko mirno stopi v gostilno, da si tam odpočije in noben človek ga ne vpraša, če želi kakega okrepčila. Tako more lahko nemoteno po več ur sedeti v kakem lokalu in more zopet iti, kadar in kamor se mu ljubi. Še le, če se pomigne natakariju, se brez obotavljanja približa gostu in mu točno in brzo postreže. Snaga po gostilnah je vzorna, so pa tudi strogi higijenični predpisi, ki se jih morajo gostilničarji brezpogojno držati. Vsa jedila so pokrita, da jih ne onesnažijo muhe, in vsaka čaša se mora izprati s čisto vodo, ne pa v umazani brozgi, kakor se to dogaja skoraj po vseh naših gostilnah in najboljših restavracijah.

V kinematografih se predvajajo filmi v bolgarskem in francoskem, Ufa-filmi pa v nemškem in bolgarskem jeziku. Inteligenca govori razen bolgarščine še francoski in ruski jezik, natakariji pa so po večini Nemci in Avstrijci.

Zdaj pa še nekaj z dežele. Tudi tukaj se delo in življenje v marsičem razločuje od onega naših kmetov. Prvo kar sem opazil na vasi, je neverjetno pomanjkanje sadnega drevja. Namesto košatih jablan in visokih hrušk, ki so kras in bogastvo našega kmeta, se je po bolgarskih selih razpasla bodeča akacija in izpodrinila vse sadno drevje. V zahodni Bolgariji se lahko naleti na vasi, kjer ni dobili sočne jabolke, če bi jo tudi z zlatom hotel odtehtati. Le Kjustendil, Plovdiv, Dubnica in še nekateri kraji producirajo toliko sadja, da ga celo morejo eksportirati. Ta del trgovine v Bolgariji ni še

urejen. Tudi krompir primanjkuje. Pač pa je vrtnarstvo na najvišji stopnji. Splošno znano je, da so Bolgari najboljši vrtnarji v srednji Evropi, niti Čehi jih ne prekašajo. Njih vrtovi so vseskozi vzorno urejeni in kar je za nas in sploh za vse, ki imajo kak vrt, zanimivo, je način, kako si Bolgari pripravijo vrt. Naj ga omenim le s par stavki. Pri nas so grede visoke, med njimi pa izhoben pot, Bolgari pa delajo ravno narobe. Grede so nižje in poti visoki. Ti poti so obenem kanali, po katerih se steka voda na nižje ležeče grede in tam tudi ostane, ker ne more odteči. Ko je gredica dovolj namočena, zapre lepo luknjo, in voda hiti do bližnje in dalje do zadnje. Treba je samo par ljudi, ki jo vodijo.

Kar se tiče živinoreje, opažam živino, ki liči močno ogrskim sekam, samo, da nima tako dolgih rogov, je pa dobro rejena in snažna. Krav je malo, ker se vse opravlja z volji in bivoli, naravno, da zato tudi primanjkuje kravjega mleka in si pomagajo z ovčjim in bivolskim mlekom iz zadrege. Ker rabijo vole za vprego, se samo po velikih mestih dobi goveje meso, po manjših selih pa jedo bolj jaginetino, perutnino in meso kostrunov. Sira a la Bohinj tu sploh ne poznajo, pač pa postavi vsak gostilničar brezplačno pred goste »ovčje sirine«, t. j. neke vrste skuta, ali bel svež močno soljen sir, kakor se navadno zauživa po naših kmetiskih hišah.

Ovc imajo Bolgari silno mnogo, ravnato svinji, ki jih poleti v velikanskih čredah pasejo izven vasi na obširnih poljanah. Ker pridelajo seljaki za svoje razmere neverjetno mnogo zrnja, ki ga ne morejo spraviti v pravo ceno, se raje pečejo s perutninarstvom in svinjerejo. Dobro opitana perutnina in svinje se lažje in za dobro valuto eksportirajo v inozemstvo in kmetu je ves trud povrnjen. Pripomni pa moram tukaj, da Bolgari ne poznajo hlevov in svinjakov v našem smislu. Poleti in po zimi so konji (teh je malo), goveda, ovce in svinje na plani. Od spomladi do jeseni so itak vsi četverožci na paši, po zimi pa leže doma na dvorišču. Napravijo jim le toliko strelhe, da jih vsaj malo zaščitijo pred snegom in dežjem. Svinje pitajo samo s sirovo pičo, z zrnjem in raznimi odpadki; tako ogromnih kotlov namreč niti ni tukaj, da bi se za toliko živali moglo istočasno skuhati piča.

Ker so v Bolgariji tudi volkovi in bi bila živina brez vsake varnosti proti njihovim napadom, redi ali bolj rečeno strada vsak posestnik neverjetno veliko število psov. Ti psi, vsi enako veliki in ene pasme, na pol divji, mršavi in sestradani, so ponoči velika nevarnost za vsakogar na cesti. Zato pa noben človek ne sme brez palice na cesti. Gorje mu, če ga te mrcine brez vsake obrambe dobijo na samem. Zdravnik mi je pravil, da je imel že več slučajev, ko so psi pasantom cele kose iztrgali iz meč in jih požrli.

Bolgarsko ljudstvo je silno gostoljubno. Ravno včeraj sem bil na nekem godovanju in reči moram, da ne vedo, kako bi najlepše postregli svojim gostom. Če tudi nisem vsega razumel, kar se je govorilo pri mizi, čutil sem pa, da se štejejo srečne, da imajo tujega človeka v gosteh, kateremu morejo postreči. O gosteh in gostijah, ki sem jih tudi že videl, pa morda prihodnjič.

Janko Arnuš.

Gosti iz Nemčije v Mariboru.

Davi je prispela v naše mesto skupina gimnazijcev iz Pirne, Dresdena, Nienburga ob Weseri ter iz Hamburga. Djaki so na ekskurzijskem potovanju po Štajerski in Burgenlandu ter jih vodi prof. dr. Grudig iz Dresdena. V Maribor so napravili kratek izlet iz Gradca in so bili povsod najpristraneje sprejeti. Popoldne so se odpeljali zopet v Gradec in odnesli s seboj najboljše utise.

Društvo jugoslov. akademikov v Mariboru

ima drevi ob 8. svoj članski sestanek v akademski sobi v Narodnem domu. Obravnava se bo počitniški program. Priidite točno! — Knjižničar.

Mariborski in dnevni drobiž

Posledice pogodbene pošte v Studencih

so vedno večje in občutljivejše za prebivalstvo. Te dni hodi po Studencih davčni organ in izvaja rubež zaradi neplačanih davkov. Kakor je znano, se davki plačujejo potom poštinih položnic, katere dostavlja davčna uprava po pošti davčnim obvezancem. Davčni organ trdi, da so bile poslana poštne položnice že pred dvema mesecema — torej ravno v času, ko je postala pošta na veliko škodo prebivalstva in ugleda poštne uprave iz erarične — pogodbeni. Stranke pa zatrjujejo kar po vrsti, da niso prejele od pošte nikakih položnic, kar je docela verjetno pri kaosu, ki je zavladal na pošti v Studencih, odkar je pogodbeni. Strankam se računajo seveda zamudne obresti in stroški za rubež, dasi ne nosijo krivde, če se jim niso dostavile položnice. Zato se jih upravičeno polašča nevolja nad takimi razmerami. Davki so itak občutljivi v današnjih časih. Njih trdota pa se na tak način še mnogo poveča. Zato ponovno pozivamo in prosimo poštno upravo, da naj že vendar enkrat napravi na kak način konec sedanjim poštnim razmeram v Studencih, ki so neznesne za prebivalstvo in ne delajo časti ugledu poštne in državne uprave.

Usodna avtomobilska nesreča pri Bresternici

Karambol tovornega avtomobila s kolesom. — Smrtna žrtev.

Sinoči, med 6. in 7. uro zvečer, se je na znanem klancu med Ravnjakovo tehnico in Brudermanovo gostilno dogodila težka avtomobilska nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev.

Po klancu je peljal sofer graščine Viltovž s svojim težkim tovornim avtomobilom. Za njim je privozil na dvokolesu 43-letni viničar viltovške graščine, Jožef Kupljenik iz Jelovca, ki je hotel na desni strani prehiteti avtomobil, kar pa je postalo zanj usodepolno. Vsled nesrečnega manevriranja s kolesom, je prišel s sprednjim delom kolesa pod zadnje desno kolo avtomobila, ki je po klancu navzdol že sam od sebe povišal svojo brzino. Katastrofa je bila neizogibna. Jožefu Kupljeniku je avtomobilsko

Po petih dneh prve aretacije!

Po odmoru 5 dni so bile od včeraj na danes izvršene prve aretacije. Feliks Friedl je moral v zapor radi suma tatvine, a tri gracije: Marica Roškar, Keji Vrabič in Marija Muhič radi prepovedanega prodajanja ljubezni. Zadnji dve sta priznali, da jih silil socialna beda v ta posel. Vse tri je policija oddala v bolnico, odkoder pridejo na okrajno sodišče. — Vsega je bilo vloženih prijav 25, od katerih odpade na prestopke po cestno-policijskem redu 12 slučajev, torej skoro polovica; ostale prijave se nanašajo na običajne dogodke in nerodnosti.

Srbski seljak na našem trgu.

Srbski seljak Dragoljub Todorović iz beogradske okolice je pred Marijino soho na trgu razpostavil svojih 10 košar paradiznikov in hrušk. Kljub dolgi poti iz Beograda v Maribor prodaja kilogram paradiznikov po Din 5.50, dočim se prodaja pri nas ista količina slabše robe od Din 10 do 12. Lepe hruške nudi za Din 7.— kilogram, pri nas stanejo 12—14 Din. Branjevske prekupčevalke so se podvzale za ceno zalogo in nastalo je pravcato porivanje. Srbski seljak je seveda takoj prodal vso zalogo.

Koncert v Astoriji.

Na vrtu kavarne Astorija dnevno večerni koncert. 1720

Oblasna cesta v Slov. gorice

Lansko leto je prevzela oblast od krajnih zastopov ceste, ki vodi od Lajtersberga do Radgone, v svojo upravo ter jo pričela že v jeseni preurejevati. Pričetek je bil prav dober in je morala tako temeljitost dela kakor tudi kakovost materiala, ki se je uporabljal, razveseliti vsakega prijatelja napredka. Tudi letos se je pričelo delo z isto temeljitostjo in napreduje razmeroma jako hitro, tako da ni izključeno, da bo cesta v polovici pota do Sv. Lenarta do jeseni dograjena. Gradbeno vodstvo pa si ni ctavilo za cilj le tlakovanje in razširitev ceste, mar več je prevzelo v svoje načrte tudi skrajšanje nepreglednih in ostrih ovinkov. Ravno kar se vrši v tej smeri novogradba ceste pri Götzovi puši, kakor pred Sv. Marjeto. V trajno škodo lepega načrta in v veliko nevoljo vseh prizadetih vozačev pa smo morali ravno te dni ugotoviti, da se je posrečilo raznih intervencijam, da je moralo gradbeno vodstvo izpustiti izravnavo enega najvažnejših ovinkov, to je onega pri krčmi Ferk. Kako nevaren je ta ovinek, kaže najboljša okolnost, da sta samo letos na tem ovinku padla dva avtomobila v jarek. Obžalovati moramo, da celo ljudje, ki se štejejo med inteligentne, ne vidijo trajne nepopravljive škode, ki jo prizadevajo tako lepemu podjetju, kakor je ravno izgraditev te obmejne ceste. Še bolj pa je obžalovati, da ne ostane v tako važnih tehničnih vprašanih odločitev strokovnjakom.

Kaj bo z zunanjimi učenci na meščanskih šolah?

Čim hitreje minevajo počitniški dnevi, tembolj skrbi nas starše iz bližnje mariborske okolice, kaj bo v prihodnjem šolskem letu z našimi otroki na meščanskih

kolo razbila lobanjo in ga tudi sicer precej razmrcvarilo. Bil je takoj mrtev. Mariborski rešilni avto, ki je bil takoj na kraju nesreče, se je moral vrniti prazen. Vsaka pomoč je bila zaman. Pokojnik zapušča ženo in tri otroke.

Ravno na tem kraju, ki je zahteval novo žrtev, se je pripetilo že več resnih avtomobilskih nesreč, ker je tamkaj cesta izredno ozka. Tako je bil svoječasno tudi gostilničar Bruderman sam težko ranjen. Vso tragiko povečuje še dejstvo, da Kupljenikova družina po starem viničarskem redu ni bila zavarovana, dočim določa novi viničarski red zavarovanje glavarja družine za slučaj smrtne nezgode.

šolah v Mariboru. V okolici bivamo večinoma delavci. Z naraščanjem smo hvala Bogu blagoslovljeni. A drugega otrokom nimamo dati, kakor da jih naobrazimo za kak praktični poklic. Mojstri in mojstrinje zahtevajo od svojih učencev že vsi meščanskošolsko predizobrazbo, a pot v meščansko šolo je odslej našim otrokom zabranjena.

Mestna občina ne zmore več sama stroškov za šolanje vseh svojih in tujih učencev, a okoliške občine izvečina nimajo smisla za nadaljno izobrazbo svojih otrok in nočejo ničesar prispevati. Tako je bila mestna občina mariborska prisiljena, skleniti, da v bodoče ne sprejme več okoliških učencev v meščanske šole. Prizadeti starši smo radi tega obupani ter ne vemo izhoda.

Prosimo tem potom vse okoliške občine, da izjavijo že enkrat mestni občini, da so pripravljene prispevati za šolske prostore in njih vzdrževanje, prosimo pa tudi mariborski šolski odbor, da bi poizkušal najti kak način, s katerim se bo omogočilo še nadaljne šolanje okoliških učencev na mariborskih meščanskih šolah. Prosimo pa končno tudi vse one, ki imajo v rokah vpliv in oblast, da zastavijo na merodajnem mestu vse sile v prid izobrazbe delavskih slojev. — Prizadeti starši.

Nezgodna pri kopanju.

Sinoči si je pri kopanju ob Pristanu ranil obe kolena 13-letni Joško Spindler. Dobil je vreznine od številnih črepin, katerih je v Dravi vse polno. Polg razbitih steklenic, ki so zakrivilo že marsikatero nezgodo kopalcev, se nahaja na dnu vse polno zarjavelih kosov železa in pločevine. S to sumljivo vablivo prednostjo se ponaša tudi staro mestno kopališče pri Käferju.

Spominajte se CMD

Skrivnostni otok Bowysland

OTOK, KI SO GA STO LET POGREŠALI. — ŽIVALSTVO IN RASTLINSTVO IZ PREDPOTOPNE DOBE.

Te dni se je vrnila v New York znanstvena ekspedicija Ameriške geografske družbe, ki se je bila početkom letošnjega leta podala na dolgo pot, da poišče in razišče skrivnostni otok Bowysland, ki se nahaja sredi med ogromnimi vodovji, ki oblivajo Južno Ameriko, Avstralijo in Južni tečaj. Prvo poročilo o eksistenci tega otoka je dobilo kulturno človeštvo pred približno sto leti, ko ga je slučajno odkril angleški kapitan Georges Bowys, po katerem je dobil svoje ime. Kapitan Bowys je poročal, da je naletel v vodovju južno od Tihega oceana na otok, ki ni obljuden in ki tudi ni obrabčen z drevjem ter po njegovi sodbi nima višje razvitega živalstva. Njegovo poročilo so tedaj sprejeli z veliko skepsjo in se je splošno domnevalo, da gre za navadno raco. To domnevo je potrdilo tudi poznejše prizadevanje nekaterih raziskovalcev, ki otoka kljub vsemu iskanju niso mogli najti.

Tako je človeštvo sčasoma popolnoma pozabilo na ta otok in bi se ga gotovo ne bilo nikoli več spomnilo, ko bi ne bilo lansko leto zainteresiralo javnosti zanj poročilo neke ameriške kitolovske ekspedicije, ki je otok našla in ga površno preiskala. O tem so pisali takrat tudi naši časopisi, vendar pa ni bilo znano, da li je omenjeni otok zares Bowysland ali kak drug, še neodkrit kos kopne zemlje sredi večnega morja.

To skrivnost je imela torej rešiti omenjena ameriška znanstvena ekspedicija, obenem pa ugotoviti tudi njegovo natančno lego, velikost, geološko strukturo, klimatične razmere ter proučiti eventualno floro in fauno. Ekspedicija se je v januarju letošnjega leta podala na pot in je po večtedenskem iskanju zares našla omenjeni otok in ugotovila, da se njegova lega in struktura ujema z opisom kapitana Bowysa. Našla je tedaj že skoraj sto let pogrešani otok Bowysland.

Bowysland je majhen otok vulkan-

skega izvora, ki obsega komaj nekaj več kakor 10 kvadratnih kilometrov, je 6 kilometrov dolg in na najširšem mestu 1,5 km širok. Najvišji vrh na otoku je za 279 m dvignjen nad morsko gladino. Otok sam na sebi je torej dokaj neznaten in bi bil brez pomena, ko bi ne bila ekspedicija našla na njem rastlinstvo in živalstvo, ki vzbujajo že zdaj v znanstvenih krogih veliko zanimanje. Mnenje kapitana Bowysa, da na otoku ni dreves in večjih živali, je bilo namreč le v toliko pravilno, da tam ni gozdov ali velikih sesalcev, nahajajo pa se v notranjosti otoka, posebno po tesnih dolnicah ob vodi pravi gozdovi grmovja in nižjega drevja, ki spominjajo na predpotopne orjaške preslice in praproti. Sploh vsa flora na tem otoku je kakor botanični vrt matere narave, ki je v njem hotela hraniti današnjemu človeštvu za spomin nekatere rastlinske vrste, ki so drugod že davno izumrle.

Kakor rastlinstvo, tako pa je tudi živalstvo na Bowyslandu silno zanimivo. Po predpotopnem presličenju in praprotovju tega otoka se sprehajajo kuščarji, ki so brez dvoma degenerirani potomci nekdanjih savrijcev, po vodah pa žive ribe, ki žive lahko tudi na suhem (ceratodus). Te živali so torej v tesnem sorodstvu s sličnimi doslej znanimi živalskimi vrstami v Avstraliji in Novi Zelandiji, so pa deloma še bolj primitivne in prvotne. Poleg teh živali pa je našla ekspedicija tudi več vrst žuželk, ki so se samo tam ohranile. Največje živali na otoku so pa majhni, našim ježem podobni vrečarji, ki pa nimajo bodic, temveč dolgo in silno gosto dlako.

Vse torej kaže, da je bil ta otok nekoč zvezan z Avstralijo, se je pa pozneje ločil od nje in ohranil svoje prastaro živalstvo in rastlinstvo, ki se je tekom dolgih stotisočletij prilagodilo sicer mrzlemu, skoraj arktičnemu podnebnju, je pa kljub temu ohranilo svojo zanimivo prvotnost.

Diplomatski drobci

Kmalu po svojem odstopu je veliki francoski državnik Clemenceau sprejel ministra Tardieu-a.

»Zdi se mi, da ste se pomladili«, ga je pozdravil Tardieu.

»To napravi delo.«

»Vi delate? Kaj pa? Ali pripravljate svoje spomine?«

»Ne! Niti minute ne smem zgubiti. Pišem knjigo o Bogu.«

»Ali ni to težka, neprimerna naloga za politika vašega formata?«

»Težka pač, nikakor pa ne neprimerna. Kajti v taki knjigi se lahko piše o vsem, celo o — Poincareju.«

Na zadnji pariški izvedeniški konferenci se je pritoževal zastopnik Rumunije, da se Pierpont Morgan premalo ozira na male države.

»Le potrpite«, ga je pomiril Morgan, »saj vam je znano, da so vaši interesi v sigurnih rokah.«

»Celo v preveč sigurnih rokah«, je pripomnil zastopnik Rumunije. Kajti vi le redkokdaj izpustite, kar enkrat držite.«

Jusserand, francoski poslanik v Washingtonu, je živel več let čisto v ozadiju. Malokdaj je prišel v Belo hišo in se ni brigal niti za veliko niti za malo politiko. Ko je prišel Briand v Washington na prvo razorožitveno konferenco, je hotel oddati svojo vizitko tudi pri poslanikih ostalih zaveznih držav. Jusserand ga je spremljal. Najprej sta se peljala na japonsko poslaništvu. Jusserand je povedal šoferju ulico in številko. Ko so dospeli tja, so bila vrata zaprta. Jusserand je pozvonil.

»Želite?« je vprašal vratar.

»Priglasite nas gospodu poslaničniku!«

»Kateremu poslaniku?«

»Japonskemu vendar!«

In hišnik je smehljaje odgovoril: »Oprostite, japonski poslanik se je že pred tremi leti izselil iz te hiše.«

O priliki neke konference v Londonu, na katero je bil povabljen poleg Herriota tudi nemški državni kancelar Marx, je šel Herriot zvečer v neko gledališče, kjer so igrali neki Shawov komad. Naslednje jutro ga je vprašal Macdonald: »Ali vam je predstava ugajala?«

»Ne ljubim Shawa. Vrh tega sem na povratku srečal še Marxa, ki mi je neprestano pripovedoval o miroljubnosti in dobrih namerah Nemčije. Vso noč nisem mogel zatisniti očesa.«

»To si lahko mislim«, je odgovoril Macdonald, »kar dve slabi predstavi naenkrat, to je na vsak način preveč.«

Herriota je nekega dne trgal revmatizem. Posebno na rokah.

»Na obeh rokah?« ga je vprašal neki žurnalista.

»Ne, le na desni!«

»Torej celo tu imate opraviti z desnico.«

Novi velezrakoplovi

Komandant ameriškega mornariškega zrakoplovnega pristanišča v Lakehurstu, komander Rosendahl, je imel te dni na univerzi v Filadelfiji predavanje o obeh velezrakoplovi, ki jih grade sedaj v Akronu za ameriško mornarico.

Ta dva zračna kolosa bosta trikrat večja od »Grofa Zeppelina« in bosta mogla nositi vsak po pet normalnih bojnih letal. Opremljena bosta z aparati in pripravami, ki bodo omogočale, da bodo letala na njih lahko tudi med vožnjo zrakoplovov startala in pristajala. Zračna kolosa bosta imela pri srednji hitrosti 90 km na uro akcijski radius za okrog 16.000 km, pri maksimalni hitrosti 140 km na uro pa akcijski radius za 10.000 km. Zrakoplova bosta lahko cele tedne vztrajala v zraku, ako pa se bo lahko nemočno vršila še dobava bencina v zraku, potem bi zrakoplova lahko ostala toliko časa v zraku, dokler ne bi dobili člani posadke sive lase.

Pri sedanjem stanju letalstva so po Rosendahlovem mnenju le zrakoplovi pripravi za daljše vožnje za krajše razdalje na letala.

Sport

Kongres vseh jugoslovanskih kolesarskih društev v Celju.

V nedeljo, 21. t. m. priredi Koturaški Savez SHS veliko zvezno vožnjo v Celju, kjer se bo predpoldne vršil prvi kongres vseh kolesarskih društev vse države. Ob tej priliki priredijo vsi klubi mariborske oblasti pod vodstvom Zveze kolesarskih društev skupno dirko v Celje. Start je določen pri mestnem vodovodu ob 5.30 zjutraj. Te dirke se udeležita mariborska kluba »Perun« in »Edelweiss« ter »Poštela« iz Radvanja. — Mariborski udeleženci kongresa in izletniki pa odhajajo že ob 4.15 z Glavnega trga. Ker bodo dirke najbrže že okrog 9. dop. končane, se bo začel prvi kolesarski kongres ob 10. dop., na kar se zunanji udeleženci opozarjajo.

Finale za Ilgerjev pokal.

SK Maribor in SK Železničar si stojita že drugič nasproti v finalu za Ilgerjev pokal. Lani je zmagal Maribor. Po propozicijah si osvoji pokal dvakratni zmagovalac, bodisi da zmaga v presledkih ali zaporedoma. Maribor brani pokal in bo gotovo napel vse sile, da si ga osvoji. Borba z žilavimi Železničarji pa ne bo lahka. Tekma bo nudila zanimivo borbo in zasluži v polni meri pozornost sportne publike.

Stota tekma Frana Korena.

V nedeljo ob odigral znani branilec »Čiro« stoto tekmo za klubove barve. Čestitamo!

Službeno iz Z. N. S.

Sodniški izpiti se bodo vršili dne 20. in 21. julija v Ljubljani. Teoretični izpiti v kavarni »Emoni«. — Frankl.

Službeno iz sodniške sekcije.

Kandidati, ki nameravajo polagati izpit za savezne sodnike, naprošam, da se udeležijo v petek, 19. julija, sestanka v kavarni »Jadran« ob 20. uri. — Tajnik.

Službeno iz MO.

V nedeljo se vrše naslednje tekme: SK Maribor—SK Rapid rezerve ob 15.30 uri; SK Maribor—SK Železničar ob 17. uri. Službujoči odbornik g. Ilovcar. Juniorska pokalna tekma SK Maribor—SK Rapid se ne bo vršila. — Tajnik.

Oč veselja umrl

Stari upokojeni gimnazijski profesor Andre Figuet iz Toulona v Franciji je napisal opereto »Mutasta ženska«. Zaman se je dolgo trudil, da bi spravil svoje delo na oder. Njegova največja želja je namreč bila, da bi videl in slišal svojo opereto v gledališču. Toda vsa pariška gledališča so odklonila njegovo delo. Pred kratkim pa mu je gledališče v Toulonu sporočilo, da je njegova opereta sprejeta. Starček je bil ves iz sebe. Razveselil se je te vesti tako silno, da ga je od silnega razburjenja zadela kap in je takoj umrl.

Pomožni fond za samomorilce

Neki velik časopis v New Yorku je ustanovil pomožni fond za samomorilce. Fond ima namen, priskočiti ljudem, ki v trenutni denarni stiski v obupu ne vidijo drugega izhoda kakor v samomoru, na pomoč. Časopis da denar na razpolago brez dolgega povpraševanja in poizvedovanja. Seveda pa si le poskrbe zadostne informacije, ali je prosilec v resnici v denarni stiski ali ne. Fond obstoja iz javnih ustanov, iz donosov dobredelnih predstavnost in drugih sredstev. Določen je tudi za božično obdarovanje siromakov in rešitev rodbin, ki so v veliki bedi.

Hud sovražnik žensk

je rumunski profesor Stanesti Popescu, ki je bil vladni odposlanec pri maturi na gimnaziji v Kišinjevu v Besarabiji. Vrgel je vseh 84 ženskih maturantk. Stariši so poslali ministru dolgo protestno brzojavko, v kateri povdarjajo, da je Popescu znan za grizen antifeminist in da je vsako maturantko vrgel z opombo: »Ženski je mesto v kuhinji!« Ministrstvo je odposlalo nadzornika Holbana, da zažene preišče.

O nalogah novega filma

SLAVNI RUSKI REŽISER WERTHOFF NA ZMAGOSLAVNI TURNEJI SKOZI NEMČIJO.

Minule tedne je po raznih mestih Nemčije (v Berlinu, Dessau-u, Hannoveru, Stuttgartu, Essenu, Frankfurtu, Münchenu itd.) predaval slavni ruski filmski režiser Werthoff, tvorec znamenitega filma »Potemkin«, o nalogah nove filmske umetnosti. Njegova turneja se je spremenila v pravi triumf, ako smemo soditi po časopisnih vesteh in splošnem interesu javnosti ter posameznih strokovnjakov.

Werthoff si je s svojim filmom »Potemkin« že ustvaril renome v zapadni Evropi. On sam pa ne smatra tega filma, ki je remek-delo sočasne filmske umetnosti, za dovršeno delo, ampak išče vedno nova pota. Pravi, da je »Potemkin« še vedno »gledališki film«, gledališka igra, ki je filmski posneta. To — pravi Werthoff — ne sme biti, zakaj samo pravo, vsakdanje življenje naj služi kino-operaterju kot material, iz katerega bo zgradil svoje delo. Banalnosti in kurioznosti takozvanega »navadnega« življenja so neizčrpen vir, iz katerega lahko črpa filmska umetnost, samo jih je treba najti, videti in urediti. To je vse delo filmskega režiserja, ki kakor naturalistični pisatelj, ne sme ničesar »izmišljati«, ampak zaupati samo svojemu dobremu očesu. Oko opazovalca in še bolj fotografska kamera sta edina pomočnika pri ustvarjanju umetniškega dela.

Po teh svojih načelih je Werthoff že izdelal nekaj večjih filmov. Nedavno so v Moskvi predvajali film »Človek s kinoaparatom«, najnovejši te serije. Cele mesece se je ljudi trlo pred gledališčem, kjer so ta film igrali. Takšen interes je zbudil ta film, ki se radikalno razlikuje od filmov, ki smo jim mi vajeni. To ni »teater« ne

v dobrem in ne slabem pomenu besede, tu ni zapletljave, peripetije, ne scenarijev iz mavca in papirmašca; Werthoff snema n. pr. v bolnici porod v vseh njegovih fazah, delavce v tobačni tovarni, staro ženo na grobu, pisarja v uradu, razsmejanega kričarja, ki berači po ulicah, starca, ki se vspenja na hrib... vse samo pristno in golo življenje, in vse to položi v skladno celoto, ker je kinooperater posnel ono, kar je bistveno in tipično, kar kaže ljudske napore, boli in radosti bolj resnično nego dolgočasne analize psihološkega romana ali najbolj umetni zapletljivi filmske drame.

Nemški in drugi listi povdarjajo, da je takšna umetnost mogla iziti samo iz današnje Rusije, kjer ni Hollywoodov in drugih pritlikavih ameriškega filma. Tudi v Mariboru smo nedavno videli tak naturalistični film »Vas greha«, ki je ves posnet po pravem pravcatem življenju, in ki ga je režirala gospa Preobraženskaia.

Moderna Angora

Turška vlada je svoječasno sklenila, da Angoro, glavno mesto nove Turčije, popolnoma modernizira in je tozadevno odobrila regulacijski in stavbeni načrt znamenitega nemškega gradbenega strokovnjaka, prof. Jansena, ki je že prispel v Angoro, da izvede svoj projekt. Gradbeni oddelek v Angori je za pokritje prvih izdatkov najel posojilo v znesku 200.000 turških funtov. Po načrtu Jansena se moderna Angora ne bo dosti razlikovala od ostalih glavnih mest. V mestu ne bo niti širokih trgov niti visokih hiš. Vsa poslopja bodo enakega tipa s tremi nadstropji, kar je baje »Malo Azijo najbolj zdravo.«

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 119

Četvorica krepko zvezanih mož je sedela drug ob drugem, naslonjena s hrbtom na granitni zid.

»Dva je bilo treba ubiti,« je dejal Sandrigo pribočnik.

Sandrigo je brezbrizno skomizgnil z ramami.

Ozrl se je na jetnike in dejal:

»Odvezite jih.«

V par trenutkih so bili vsi trije odvezani in so vstali.

»Dobro me poslušajte,« je dejal Sandrigo. »Bili ste iz moje čete. Uprli ste se mi ter obljubili pokorščino spletkarju, človeku ki ni in ne bo nikoli naš človek. Še več: jaz prihajam iz Benetk, imel sem priliko zblížati se z ljudmi, ki sem jim potem izvalil resnico o tem človeku, ki je prinesel takšno zmešnjavo v našo organizacijo. Ali veste, kdo je tisti, ki ste ga slepo sprejeli za svojega poglavarja? Eden izmed glavnih agentov Sveta Desetorice. Njegov načrt je jako enostaven: navdati vse pogorske čete z zaupanjem vase, preslepiti jih, zva-biti jih v Benetke ter jih prijeti vse naenkrat.«

»Lažeš!« je dejal eden izmed jetnikov.

Sandrigo je vstal, nastavljal cev svoje pištole na čelo tistega, ki je bil izustil te besede, in je dejal:

»Ali si trdno prepričan, da lažem?«

»Lažeš!« je odgovoril jetnik z neomajnim glasom.

Strel se je razlegal po jami.

Nesrečnik se je zrušil z razbito glavo; med razboj-niki se je oglasilo mrmranje plahega občudovanja.

Sandrigo je hladnokrvno sedel nazaj na svojo klopo.

»Nadaljujem,« je dejal. »Ali hočete biti naši? Ali ho-čete ponoviti našim zapeljanim tovarišem, kar sem vam pravkar povedal, ter jih posvariti pred strašno nevar-nostjo, ki se ji izpostavljajo? Če ste možje, če ste pravi razbojniki, boste sprejeli moj predlog in rešili svoje brate. Jaz pa hočem pozabiti, kar je bilo, ter vas pripu-stiti k delitvi zakladov, ki so tukaj spravljani. Odločite se takoj.«

»Sprejemem!« je dejal eden izmed jetnikov.

»Tudi jaz sprejemem!« je menil drugi.

»In ti?« se je Sandrigo obrnil k tretjemu.

»Jaz pravim tako, kakor ubogi Luiži: lažeš!«

»Ti bi torej rad šel za Luižijem?« je zarjul San-

drigo.

»Da, rajši, kakor da izdam poglavarja. In tudi vidva se bošta prej ali slej pokorila za svojo strahopetnost. Le ubij me, Sandri...«

Nesrečnik ni imel časa, da bi dogovoril.

Sandrigo je z bliskovito kretnjo dvignil svoje bodalo; rezilo se je zadrlo v jetnikove prsi do ročaja.

Izdajalca sta prebledela in obrnila glavo na stran.

»Vama je odpuščeno,« je rekel Sandrigo. »Odslej sta zopet naša, kakor da se ni nič zgodilo.«

Povesila sta glavo ter zamrmrala par besed zahvale.

»Pazi mi na ta dva fanta,« je zamrmral Sandrigo svojemu pribočniku na uho, »in na prvo znamenje... brez usmiljenja!«

Nato je dodal glasno:

»Zdaj pa začnite iskati!«

Ob teh nestrpno pričakovanih besedah so razbojniki zarjuli od veselja. Trske so se zasvetile, in kmalu se je začulo udarjanje krampov, s katerimi so na vseh kon-cih in krajih preiskavali granitno skalovje.

Sandrigo se je z bakljo v roki napotil proti ozadju votline...

Dospel je do krepko zapahnenih vrat ter se sklonil in prisluhnil. Noben šum se ni oglasil.

»Ali je mož nemara že mrtev?« je mislil sam pri sebi.

Odprl je in vstopil.

Luč baklje je razsvetlila temnico.

V najoddaljnejšem in najtemnejšem kotu je čepela moška postava v raztrgani obleki, mršava in revna; njene oči so se svetile s čudnim bleskom.

Bil je Bembo.

Ob pogledu na tega neznanca, ki je vstopil z bakljo v levici in z golim bodalom v desnici — in rezilo bo-dala je bilo še krvavo! — je začel Bembo drgetati in se stisnil v svoj kot.

»Oh, vi me prihajate umoriti!« je zajecjal. »Oh, saj vidim!... Neusmiljenemu Rolandu se njegovo mašče-vanje še ne zdi popolno... on hoče še moje življenje!«

»Pomirite se!« je dejal Sandrigo.

Bembo ga ni slišal. Vse venomer je tarnal s svojim otročjim glasom, ki mu ga je bila dala groza, prestana v temnici.

»Ali še torej nisem dovolj pokoril? Da, moj zločin je bil strašen, in zdaj, ko sem sam trpel, si lahko pred-stavljam trpljenje, ki sem ga nakopal Rolandu. Toda vse ima svoje meje, tudi pravica kaznovati me! In vrhutega

povejte Rolandu, da je sam ravnotako človek, kakor jaz. Oh, povejte mu to in recite mu, da je najvišja pra-rica v božjih rokah. Da, v rokah Boga edinega! Kajti Bog, dasi kaznuje strašno, zna tudi prizanesti njim, ki se kesajo. In jaz se kesam! kesam se! Vse minute svo-jega strašnega življenja ga prosim odpuščanja!... Toda nihče me ne sliši, nihče ne sliši!«

Kardinal se je plazil po kolenih in se bil z rokami ob prsi...

Sandrigo ga je gledal z začudenjem, polnim zaniče-vanja.

»Glej, glej,« je mislil sam pri sebi, »kaj vse more tr-pljenje napraviti iz človeka!«

»Tale, ki zdaj tu ječi, je bil mogočen; vse se ga je balo. Začel je z ničimer, brez pomislekov, brez vesti, brez vere, pripravljen k vsemu, zmožen vsakatega hudodelstva; in zdaj je postal šibek kakor dete, ki se boji nočne samote in plakaje kliče svojo dojljo. Kla-vern človek! Da nisem prisegel Foscariju, da ga pri-vedem nazaj, pustil bi ga tukaj, da segnije v gnoju svo-je strahopetnosti!«

Na glas pa je dejal z grobim glasom.

»Dajte no, gospod kardinal! pokoncu! Saj ste ven-dar cerkveni knez! Kaj hudiča... Človek bi moral sam poklekniti pred vami, ne pa, da se plazite vi pred me-noj po kolenih. Pokoncu svobodni ste!«

Bembo je kar okamenel, tako da niti ni mogel vstati.

»Svoboden?!« je zajecjal.

»Ali naj vam povem še enkrat: Svobodni ste; lahko odidete odtod, vrnete se v Benetke in zopet zavzamete svoje mesto med dostojanstveniki cerkve in v vojvod-ski palači, kjer vas pričakuje dož beneški!«

»Svoboden!« je ponovil Bembo. »Roland me torej pomilošča! Torej sem ga sodil prav! Oh, da, on je naj-plemenitejši človek na svetu! Oh, Bog naj ga blago-slovil!«

Potok solz mu je udrl iz oči.

»O gospod,« je zatulil. »Ali, če to ni resnica! Če je to samo muka, kakršno sem hotel pripraviti jaz njemu, ko sem ga posetil v njegovem peklu!«

Sandrigo se je sklonil, pograbil kardinala in ga po-stavil na noge. Surovo ga je stresel za rame.

»Tak ste res znoreli!« je zarenčal nad njim. »Saj vam pravim, da ste svobodni. In to ni nobena milost: Roland Kandiano ni tisti, ki vam vrača svobodo! Osvo-bajam vas jaz, Sandrigo! Dajte, odpraviva se, ne iz-gubljava časa!«

Iščem s 1. oktobrom

službo pomočnice pri boljši šivilji. Ce-njene ponudbe na upravo »Večernika« pod šifro »Pomočnica«. 1718

Kavarna »Park«

dnevno prvovrsten koncert. 1719

Oddam takoj opremljeno sobo

blizu glavnega kolodvora. Aleksan-drova cesta 57, pritličje desno. 1721

Strojepisko

za eno uro popoldne iščem. Ponudbe z zahtevanim honorarjem na upravo »Večernika« pod »Strojepiska«. 1722

Mirna stranka išče stanovanje,

kuhinjo in sobo za takoj. Ponudba na upravo pod »Mirna«. 1716

Škatlje

v vsaki velikosti in kakovosti izdeluje najboljše, najhitreje in najceneje Foto-Kompanija, Maribor, Gregorčičeva ul. št. 12. 1086

Sandale vseh velikosti,

šivane kakor tudi damske, moderne sandale najboljše kupite ali naročite po meri v Mehanični delavnici čev-ljev in sandalov, Vrtna ul. 8, Maribor.

Skoraj novo orig. Peugeot-kolo

prodam za Din 1600.—. Albert Marčič, Tezno 78. 1705

V gostilni Kosič

na Frankopanovi ulici se dobe dnevno sveže in pečene morske ribe. 1691

Ribež, višnje in kosmulje

kupi Podravska industrija sadnih izde-lkov, Maribor, Trubarjeva 9. 1693

Sprejem učenko

za šivanje perila. Dobi že od začetka nekoliko plače. Naslov v upravi »Ve-černika«. 1694

Išče se trisobno stanovanje

s kuhinjo in pritliklinami, po možnosti v bližini parka. Pismene ponudbe na upravo »Večernika« pod »Takoj«. 1707

Kavarna »Park«.

Dnevno koncert ob vsakem vremenu. Igra ruski kvartet. 1708

Cenjenim gospodinjam

se priporočam za naročila pohištva, iz-gotovljenega in po načrtu: spalnica, je-dilnica, kuhinja, madrac, otoman, zaves, rolet, lastnega izdelka. Popravila i. dr. se izvršujejo solidno in poceni. Spre-jmem pohištvo tudi v prodajo in zame-njavo. B. Jagodič. Rotovski trg 4.

Oddam stanovanje,

sobo in kuhinjo, proti odkupu celotnc-ga pohištva. Naslov pove uprava lista.

Pozor stavbeniki!

Prodam leseno stavbo v dobrem sta-nju z več sobami, stene deloma iz sa-me plutovine (Korkplatten), deloma iz le-sa in plutovine z mnogimi dobro ohran-jenimi okni s šipami in vrati. Naslov v upravi lista. 1706

Sobo- in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Fran-jo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Led na drobno se oddaja

dnevno od 6—8 ure. Volkmajerjeva ul. 5. 1446

VELIKA PRODAJA

po nižanih cenah

Nogavice, pletenine, modno blago, galanterija, parfumerija, potrebščine za šivilje in krojače.

SLAVKO ČERNETIČ, MARIBOR
ALEKSANDROVA CESTA 23

Vzorna gospodinja

vkuhava samo z Rex-aparatom raznovrstno sadje, sočivje itd., ker le v Rex-steklenicah vkuhano sadje ohrani naravni okus. Edina zaloga v Mariboru

Ivan Kovačič

Koroška cesta 10 in Slovenska ulica 10. 1495

NOGAVICE VSEH VRST

nova špeciialna zaloga, radi vpeljave **reklamna prodaja** po izredno — **do 20%**, — **znižanih cenah** samo do 20. julija.

J. KARNIČNIK, Glavni trg 11.

Oglejte si cene in zalogo!

Prepričajte se!

KIS ZA VLAGANJE

kumarc in drugo, vinski kis, špirit, vse vrste likerjev, tropinovec, droženko, slivovko, rum, konjak itd. **Na drobno!** dobite po zmernih cenah edino pri tvrdki **Na debelo!**

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA 9

tovarna za izdelovanje dezertnih vin in sirupov.

1501